

ÖZET

AYDIN İLİ ZEYTİN ALANLARINDA ZEYTİN SİNEĞİ (*BACTROCERA OLEAE* GMEL.) (DIPTERA: TEPHRITIDAE)'NİN POPULASYON DALGALANMALARI, PARAZİTOİTLERİ VE ORGANİK ZEYTİN YETİŞTİRİCİLİĞİ İLE UYUMLU SAVAŞ YÖNTEMLERİ ÜZERİNDE ÇALIŞMALAR

Fulya KAYA APAK

Doktora Tezi, Bitki Koruma Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Prof.Dr. Hüseyin BAŞPINAR
2013, 93 sayfa

Bu çalışmada Aydın ili zeytin alanlarında Zeytin sineği (*Bactrocera oleae* Gmel.) (Diptera: Tephritidae)'nin ortaya çıkış zamanı ve populasyon dalgalanmaları ile parazitoitlerinin belirlenmesi ve ayrıca Zeytin sineğine karşı organik zeytin yetiştiriciliğinde kullanılabilecek mücadele yöntemlerinin etkileri belirlenmeye çalışılmıştır.

Yapılan populasyon takibi çalışmaları sonucunda Aydın ili genelinde tüm örnekleme alanlarında Zeytin sineği populasyonu çok düşük düzeylerde seyretmiştir. Ancak, 2009 yılı çalışmalarında Umurlu'da Zeytin sineği populasyonu diğer yıl ve yerlere göre biraz daha yüksek çıkmış ve 30.10.2009 tarihindeki sayımlarda tuzaklardan birinde 307 birey/tuzak olarak saptanmıştır.

Zeytin sineğinin parazitoiti olarak sadece 2 birey (*Chalcidoidea*) elde edilmiştir. Bu sonuç, Aydın ili zeytin alanlarında çok düşük bir parazitlenme olduğunu göstermektedir.

Farklı cezbedicilerden diamonyum fosfat (DAP), amonyum bikarbonat, amonyum sülfat, amonyum asetat, nu-lure ve feromon denenmiştir. Bunlardan, diamonyum fosfatın (DAP) %2'lik konsantrasyonu en etkili bulunmuştur. Bu tuzakların, kitlesel tuzaklamada % vuruş oranını her zaman Ekonomik Zarar Seviyesinin altında tuttuğu görülmüştür.

Bunun yanı sıra zararlıya karşı mücadelede kaolin, spinosad ve bakır hidroksitinin etkileri araştırılmış ve yapılan denemeler sonucunda sentetik pestisitlere alternatif olarak kaolin ve spinosad oldukça etkili bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: *Bactrocera oleae*, organik tarım, alternatif mücadele, kitlesel tuzaklama